

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 16 0 У 000451 19 Увп
Бањалука, 15.4.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу судија Едине Чупељић, предсједника вијећа, Страхиње Ђурковића и Смиљане Мрше, чланова вијећа, уз учешће Савић Маје као записничара, у управном спору по тужби М. К. из П., (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 18.6.2018. године, туженог Фонд ..., Кабинет директора, у предмету остваривања права на инвалидску пензију, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Приједору број 16 0 У 000451 18 У од 30.11.2018. године, на сједници вијећа одржаној 15.4.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев туженог се уважава, пресуда Окружног суда у Приједору број 16 0 У 000451 18 У од 30.11.2018. године се преиначава, на начин да се тужба одбија као неоснована.

Образложење

Побијаном пресудом уважена је тужба и поништен оспорени акт којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Фонд..., Филијала П. број горњи од 24.4.2018. године којим је одбијен захтјев тужиоца за поновно одређивање инвалидске пензије.

Уважење тужбе образложено је повредом одредбе члана 15 став 2 Уредбе о медицинском вјештачењу у пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС“, број 2/13 - у даљем тексту: Уредба) јер тужилац није прегледан у првостепеном поступку од стране љекарске комисије. Даље се наводи, да ниједан налаз вјештачења није узео у обзир дијагнозу тужиоца-трајно поремећена личност након катастрофичних искустава која произлази из отпусне листе од 25.4.2013. и 09.7.2013. године, те налаза и мишљења психијатра од 07.8.2013. године из којег произлази да је тужилац психијатријски пацијент који је повремено хоспитализован због посљедица катастрофичног искуства у току рата, његовог рањавања у оружаним сукобима због чега су наступиле посљедице у виду кошмара на ратну тематику, несанице и страха од поновног заспивања, па налаз и вјештачење у првом и другом степену нису јасни и не садрже све елементе за рјешавање о праву тужиоца. Наводи се, да непостојање медицинске документације у погледу тужиочеве болести из периода рата или непосредно последице, не искључује могућност да је тужиочева болест у узрочно-посљедиочној вези са вршењем војне дужности, с обзиром да свака болест има своју историју, ток и вријеме настајања, те да се иста не мора манифестовати у тачно датом тренутку већ посљедице могу наступити и касније због чега је било потребно

аргументовано образложити и то поткријепити доказима да болест није у узрочно-посљедичној вези. Имајући у виду да Уредба налаже непосредни преглед подносиоца захтјева, а код чињенице да се ради о трајно измијењеној личности тужиоца то је било неопходно да специјалиста психијатрије да налаз, оцјену и мишљење у погледу времена настанка обољења и постојања узрочно-посљедичне везе са учешћем у ратним догађајима.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање пресуде (захтјев) тужени оспорава наведену пресуду због погрешне примјене закона. Наводи да је у налазу, оцјени и мишљењу ОРС 1189/13 од 09.10.2013. у оквиру тачке 3 наведена отпусна листа психијатрије ОБ П. према којој је лијечен од 02.4.2013. до 25.4.2013. под дијагнозом F-32.2 (депресија) и дијагнозом F-62.0 (трајна промјена личности након катастрофичног искуства), те отпусна листа психијатрије ОБ П. из које произлази да је лијечен од 17.6. до 09.7.2013. године под истом дијагнозом и налаз психолога од 08.8.2013. године. Том приликом првостепени орган вјештачења је оцијенио да је основна дијагноза F-32.2 (депресија) која је довела до инвалидности-губитка радне способности по основу које болести је остварио право на инвалидску пензију. Након подношења захтјева тужиоца да се утврди да ли постоји узрочно-посљедична веза између болести и ратних дејстава, односно учешћа у ВРС, првостепени орган вјештачења је извршио вјештачење у том смислу и у налазу, оцјени и мишљењу број ОЗ-43/18 од 19.4.2018. наведена је дијагноза F-32.2 као и у налазу, оцјени и мишљењу другостепеног органа вјештачења DOV-335/18 од 14.6.2018. године. Додаје, да није могуће тужиочеву болест довести у везу са његовим ангажовањем у ВРС у периоду од 1992. до 1995. ако прва медицинска документација о његовој болести, на основу које је утврђена инвалидност, датира најраније од 2007. године. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи.

Тужилац у одговору на захтјев понавља наводе из пресуде о повреди члана 15 став 2 Уредбе, јер није прегледан од стране првостепеног органа вјештачења. Указује да је два пута рањен, те на постојање стресне ситуације која је утицала на нарушавање његовог здравственог стања што не искључује могућност да је његова болест у узрочно-посљедичној вези са вршењем војне дужности. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор тужиоца на захтјев, побијану пресуду и оспорени акт на основу члана 39 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број: 109/05 и 63/11 – у даљем тексту: ЗУС), као и цјелокупне списе предмета овог управног спора и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података списа произлази да је тужилац 04.4.2018. године поднио захтјев да се утврди да ли постоји узрочно-посљедична веза са утврђеном инвалидности у смислу члана 37 став 1 Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС“, број 134/11, 82/13 и 103/15– у даљем тексту: Закон о ПИО). Првостепеним рјешењем одбијен је захтјев тужиоца за одређивање новог износа инвалидске пензије по основу узрочно-посљедичне везе са вршењем службе у ВРС, јер је налазом, оцјеном и мишљењем органа вјештачења у првом степену ОЗ-43/18 од 19.4.2018. године утврђено да инвалидност тужиоца није узрочно-посљедично везана за ратна дејства. Оспореним актом одбијена је жалба, а побијаном пресудом уважена је тужба и поништен оспорени акт из разлога који су наведени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда није правилна.

Тужени основано указује да је погрешан став нижестепеног суда о томе да органи вјештачења у налазу и мишљењу нису дали све елементе битне за одлучивање о праву тужиоца јер је у налазу и мишљењу органа вјештачења у првом степену као и органа вјештачења у другом степену, наведено да су се прве психичке сметње код тужиоца појавиле 2007. године, а што је верификовано медицинском документацијом, тако да се исте не могу довести у везу са учешћем тужиоца у оружаним снагама ВРС.

И по оцјени овог суда, органи вјештачења су на основу увида у медицинску документацију утврдили да не постоји узрочна веза између инвалидности која је била основ да се тужиоцу призна право на инвалидску пензију 2013. године, а по основу обољења означеног дијагнозом F-32.2 (депресија) па је тужени правилно закључио да нису испуњени услови из члана 37 став 1 Закона о ПИО да се тужиоцу утврди нови износ инвалидске пензије по основу постојања узрочне-посљедичне везе која је довела до инвалидности и тужиоцевог учешћа у рату.

Стоји чињеница да тужилац у овом поступку није прегледан од стране органа вјештачења, али с обзиром да је преглед тужиоца обављен код доношења рјешења о признавању права на инвалидску пензију 2013. године, онда није ни било потребно вршити поновни преглед тужиоца у смислу одредбе члана 15 став 2 Уредбе, јер се у овом поступку, а који је инициран захтјевом тужиоца, утврђује само постојање узрочно-посљедичне везе између обољења по основу којег је признато право на инвалидску пензију и учешћа тужиоца у оружаним снагама ВРС, а што се утврђује на основу релевантне медицинске документације.

Код таквог стања ствари, овај суд налази да је побијаном пресудом остварен разлог њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУС, па се отуда захтјев туженог, на основу одредаба члана 40 став 1 и 2 истог закона уважава, побијана пресуда преиначавача на начин да се тужба одбија као неоснована.

Записничар
Маја Савић

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић